

FESTIVAL VAN VLAANDEREN MECHELEN PRESENTEERT

LUNALIA

ZO 21.04 – 20:15

MOIRA

HERMESensemble,
Catalina Vicens &
Kurt d'Haeseleer

30% weefkunst
20% apocalyps
20% noodlot
30% videokunst

LOCATIE / SAMENWERKING

Cultuurcentrum Mechelen -
Kerk

BEZETTING

Koen Kessels concept
Kurt D'Haeseleer *videoconcept
en realisatie*
Catalina Vicens &
HERMESensemble *muzikale
realisatie*
Daan Janssens *compositie*
Bart Celis *geluid & mix*
Kevin Voets *dramaturgie*

HERMESensemble:

Stijn Saveniers *muzikale leiding*
Catalina Vicens *organetto*
Mireille Capelle *mezzosopraan*
Karin de Fleyt *fluit*
Peter Merckx *basklarinet &
electronics*
Marc Tooten *altviool*
Antoine Maisdonhaute *viool*
Jeanne Maisonhaute *cello*
Geert Callaert *piano*
Gaetan La Mela *percussie*

Dit concert wordt opgenomen en uitgezonden
tijdens Klara Classic op 22 mei om 20u.

Programma

Deel I : Atropos

The End is Nigh (impro Catalina Vicens)

Lassus Echo – voor ensemble (Daan Janssens 2023)

Overgang

Deel II : Lachesis

Threads (impro Catalina Vicens & Peter Merckx)

Étude 1 – voor piano (Daan Janssens 2020)

Overgang

Deel III : Klotho

[Incipits] deel I – voor ensemble (Daan Janssens 2020)

Lamento (impro HERMESensemble)

[Incipits] deel II – voor ensemble (Daan Janssens 2020)

Beth & Gimel (impro HERMESensemble)

[Incipits] deel III – voor ensemble (Daan Janssens 2020)

[Incipits] deel IV – voor ensemble (Daan Janssens 2020)

[Incipits] deel V – voor ensemble (Daan Janssens 2020)

Loom (impro HERMESensemble)

[Incipits] part VI – voor ensemble (Daan Janssens 2020)

Overgang

Epiloog

Lassus Echo – Reminiscence – voor ensemble (Daan Janssens 2023)

Inleiding

Moira. Elk begin heeft een einde.

De eindigheid van het leven vormt een centraal thema in religie en mythologie. Hoe geven we betekenis aan ons aardse bestaan, dat per definitie eindig is? Een terugkerend motief is het overstijgen van die eindigheid. Denk aan het hiernamaals, het idee van reïncarnatie, en alle mogelijke rituelen die gepaard gaan met de transitie tussen verschillende levensfasen. Het begin (geboorte) en het einde (dood) zijn hierbij de belangrijkste en meest onvermijdelijke sleutelmomenten.

Klotho, Lachesis en Atropos

In de Griekse mythologie vinden we het idee van begin, midden en einde terug in het godsbeeld van Moira, die voorkomt in drie gedaantes: de schikgodinnen Klotho, Lachesis en Atropos. Moira betekent in het oud-Grieks zoveel als lotsbestemming. Klotho wordt doorgaans afgebeeld als een spinster. Zij spint de levensdraad en staat aan het begin van elk levend wezen, zowel menselijk als goddelijk. Lachesis is de verdeelster. Zij bepaalt de lengte van elke levensdraad en meet de loop van het leven af. Uiteindelijk is het Atropos, de onafwendbare, die de levensdraad op het voorziene einde van het leven onherroepelijk doorknipt. Deze drie schikgodinnen worden altijd samen voorgesteld onder de verzamelnaam Moira, wat ook het idee versterkt dat begin, midden en einde onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. In elk begin zit ook al het einde vervat. Volgens de theorie van het (nood)lot ligt alles op voorhand al vast en ondergaan we slechts het pad dat voor ons al is uitgestippeld. Bij elke technologische vernieuwing – van vroege mechanische weefgetouwen tot artificiële intelligentie – komt onvermijdelijk ook het beeld van een noodlottige afloop. Deze mythologische achtergrond vormt de basis voor de voorstelling Moira van HERMESensemble met Kurt d’Haeseleer en Catalina Vicens. De metafoor van de gesponnen levensdraad brengen zij in verbinding met het weefambacht, meer bepaald het 14e-eeuwse Tapisserie de l’apocalypse uit het kasteel van Angers. Dit wandtapijt dat het einde der tijden volgens de Apocalyps van Johannes uitbeeldt, is het langste wandtapijt ter wereld. Opmerkelijk is dat de iconografie van dit tapijt ook al een verbinding maakte met de toenmalige politieke situatie. Beelden van dit wandtapijt worden geïntegreerd in de dramaturgie van de voorstelling. Hierbij gaat de connectie dieper dan de analogie tussen de levensdraad en de geweven draad van het tapijt. De weefindustrie was in de renaissance en vroege moderniteit een belangrijke motor van vooruitgang en welvaart, van toenemende luxe.

De weefindustrie speelde een sleutelrol voor de industriële revolutie van de 19e eeuw. Het veranderende wereldbeeld en de eerste inzichten over luchtvervuiling vormden dan weer de bron voor ideeën over het einde der tijden en de vernietiging

van de planeet door menselijke activiteit. Dat laatste brengt ons naadloos bij de hedendaagse aandacht voor een versnellende klimaatverandering. Centraal in deze verhalen staat de mens, wat filosoof Peter Sloterdijk inspireerde voor een essay over het antropoceen. Ook dat essay resoneert mee in deze voorstelling. Zo verbindt Moira verschillende tijdperken en gedachtestromen met elkaar. Dat wordt muzikaal doorgetrokken in de keuze voor 21e-eeuwse muziek van Daan Janssens in combinatie met een eigentijdse benadering van de muziek van Orlandus Lassus.

Daan Janssens' (Incipits)

Daan Janssens componeerde in 2013 de reeks (Incipits) voor zeven instrumenten, die hij herwerkte in 2020. De aanleiding voor de compositie was een concert waarbij de nieuwe composities afgewisseld werden met vocale renaissancemuziek. Het werk begint met een uitgebreide fluitsolo, een eenstemmige klankexploratie die een archaïsche sfeer oproept en geleidelijk aan overgaat in een intrigerend klanktafje. De muziek van Daan Janssens is bijzonder kleurrijk en organisch; de verschillende stemmen worden op ingenieuze wijze met elkaar verweven. Ook verwerkt Janssens in zijn composities vaak elementen uit vroegere composities. Zo ontstaat een netwerk van verbindingen tussen zijn eigen werk en muziek uit verschillende historische tradities.

Van einde naar begin

Het andere muzikale element in deze voorstelling bestaat uit improvisaties op de Lamentaties van Jeremia (die trouwens ook met het woord 'incipit' beginnen). Deze lamentaties zijn een klaagzang en reflectie over de vernietiging van de tempel van Jeruzalem, een catastrofe die door sommigen als onafwendbaar werd verkondigd terwijl anderen geloofden dat God hun tempel voor eeuwig zou beschermen. Ook hier is de eindigheid en de onontkoombaarheid van het lot dus verweven in de teksten die door verschillende componisten op muziek werden gezet. In deze voorstelling improviseert Catalina Vicens op basis van de zetting van Orlandus Lassus.

Om de verbinding tussen verleden, heden en toekomst compleet te maken, gaan de makers ook aan de slag met de technologie van morgen. Een deels door AI gegenereerde video vormt het uitgangspunt voor een improvisatie organetto, een instrument uit dezelfde periode als het hierboven beschreven wandtafje. Dit duet tussen verleden en toekomst vormt het eerste grote luik van de voorstelling, verbonden met de figuur van Atropos. De improvisaties op Lassus, in de vorm van een ritmisch duet voor basklarinet en organetto met elektronica, vormen de klankwereld voor het tweede luik, Lachesis. We eindigen bij de godin van het begin: in Klotho begeleden (Incipits) van Daan Janssens beelden van het originele wandtafje van Angers.

Klaas Coulembier

Dank aan Concertgebouw Brugge

© Philippe Berthé / Centre des monuments nationaux

'DE METAFOR VAN DE GESPONNEN LEVENS-
DRAAD BRENGEN ZIJ IN VERBINDING MET HET
WEEFAMBACHT, MEER BEPAALD HET
14E-EEUWSE TAPISSERIE DE L'APOCALYPSE UIT
HET KASTEEL VAN ANGERS. DIT WANDTAPIJT DAT
HET EINDE DER TIJDEN VOLGENS DE APOCALYPS
VAN JOHANNES UITBEELDT, IS HET LANGSTE
WANDTAPIJT TER WERELD.'

Klaas Coulembier

Biografieën

HERMESensemble

HERMESensemble (BE) werd in 2000 opgericht door artistiek directeur Koen Kessels en opereert in de grensgebieden van hedendaagse kunst en muziek. De kernmusici van het collectief creëren eigentijdse artistieke verhalen in nauwe samenwerking met gastkunstenaars en een divers publiek. Daarnaast realiseren ze vaak kruisbestuivingen met oude muziek, jazz, pop-, niet-westerse muziek en elektronische kunst. De producties overstijgen ook vaak de traditionele concertvorm en versmelten met theater, dans, beeldende kunsten, video, film en multimedia. Het blijven opzoeken van muzikale grenzen en bewandelen van nieuwe paden staan dus centraal. Het ensemble is geregeld te gast op zowel nationale als internationale podia. HERMES wordt ondersteund door de Vlaamse Overheid.

Catalina Vicens

Catalina Vicens (IT) studeerde klavecimbel in Philadelphia, Freiburg en Basel. Ze behaalde daar verschillende diploma's, zoals dat van 'middeleeuwse toetsinstrumenten' en 'hedendaagse muziek op historische instrumenten'. Heel haar leven specialiseerde ze zich in het bespelen van antieke klavierinstrumenten (variërend van de 15e tot het begin van de 19e eeuw). Naast het uitvoeren is Vicens ook intensief bezig met onderzoek. Ze is doctorandus aan de Universiteit Leiden en aan het Orpheus Instituut Gent. Ze brengt onderzoek, historische uitvoering en maatschappelijk engagement tot een synthese in haar functie als directeur van Servir Antico, een ensemble dat zij in 2013 oprichtte en waarmee ze licht probeert te werpen op het minder bekende oude repertoire.

Kurt d'Haeseleer

Kurt d'Haeseleer (BE) is artistiek directeur van de Werktank, een productiehuis gelegen in Bierbeek, Leuven. Daar onderzoekt hij vooral de relatie tussen perceptie en technologie in installatiekunst. D'haeseleer wordt regelmatig ingezet als videodesigner voor theater-, dans- en operavoorstellingen, maar maakt ook zijn eigen audiovisuele performances. Zijn werk richt zich vooral op het visualiseren van de dynamiek van informatie en dataverkeer. Om de alomvattende aanwezigheid van media te vertalen naar metabeelden, gebruikt hij vaak speciale effecten en extreme videomanipulaties. Op deze manier is het eindresultaat voor hem soms ook een verrassing.

Daan Janssens

Daan Janssens (BE) studeerde compositie aan het conservatorium van Gent bij Frank Nuyts, Godfried-Willem Raes en Filip Rathé, en nam deel aan verschillende internationale masterclasses en seminaries. Sinds 2016 doceert hij compositie en orkestratie aan het Gentse conservatorium. Janssens werkte samen met Belgische en internationale ensembles zoals SPECTRA, Ensemble Intercontemporain, Aton' & Armide, Musiques Nouvelles, het Gulbenkian Orchestra en I SOLISTI, en met solisten zoals Thomas E. Bauer. Hij stond op festivals zoals TRANSIT, Ars Musica, Festival Musica Strasbourg en Operadagen Rotterdam, en in zalen zoals De Singel, Concertgebouw Brugge en De Munt. Sinds 2008 werkt Janssens intens samen met het Gentse productiehuis LODmuziektheater. In 2012 stelde hij zijn eerste opera voor, *Les Aveugles*, naar Maurice Maeterlinck, in samenwerking met Patrick Corillon. In 2017 ging zijn tweede opera in première, *Menuet*, naar de roman van Louis Paul Boon en in een regie van Fabrice Murgia. *Brodeck* is zijn derde opera, gebaseerd op *Le rapport de Brodeck* van Philippe Claudel. Hiervoor werkt hij opnieuw samen met Fabrice Murgia.

Cultuurcentrum Mechelen

Cultuurcentrum Mechelen is een open artistiek huis met stevige funderingen in de stad en regio, maar met deuren en vensters wijd open voor artistieke invloeden van buitenaf en een breed podiumprogramma voor jong en oud waarbij artistieke kwaliteit en eigentijdse relevantie voorop staan. Ze hebben oog voor de artistieke productie in onze stad. Waar mogelijk ondersteunen ze lokale artistieke initiatieven of opkomend talent samen met hun lokale partners.

Cultuurcentrum Mechelen profileert zich met een gevarieerd tentoonstellingsaanbod. De tentoonstellingen zijn voornamelijk eigen producties, waar zoveel mogelijk in dialoog wordt gegaan met kunstenaars of partners. Dit resulteert in een eigenzinnig en uniek programma.

**CONSTRUCT
EUROPE**

← 2024
→
Mechelen

www.construct-europe.be

EXPERIMENT/INNOVATIE
KUNST/THEATER/JAZZ/ACTIE
KLASSIEKE MUZIEK/POEZIE
DESIGN/FOTOGRAFIE/DANS
OUDE MUZIEK/LITERATUUR
OPERA/ARCHITECTUUR/PLAATS
FILOSOFIE/FILMMUZIEK/LEVEN
GESCHIEDENIS/ERFGOED/GESONDHEID
HEDENDAAGSE MUZIEK/FESTIVAL
POLITIEK/ECONOMIE/WORK
PERFORMANCE/SOCIOLOGIE
CHANSON/SOUNDSCAPE

Klara. Blijf verwonderd.

De mooiste locaties van Antwerpen, de meest verrassende stemmen,
de knapste staaltjes muzikaal vlechtwerk: Laus Polyphoniae is pure luisterluxe. Welkom!

Met graindelavoix, Stile Antico, Sollazzo Ensemble,
The Gesualdo Six, Huelgas Ensemble en vele anderen.

LAUS
POLYPHONIAE
FESTIVAL VOOR OUDE MUZIEK

2024

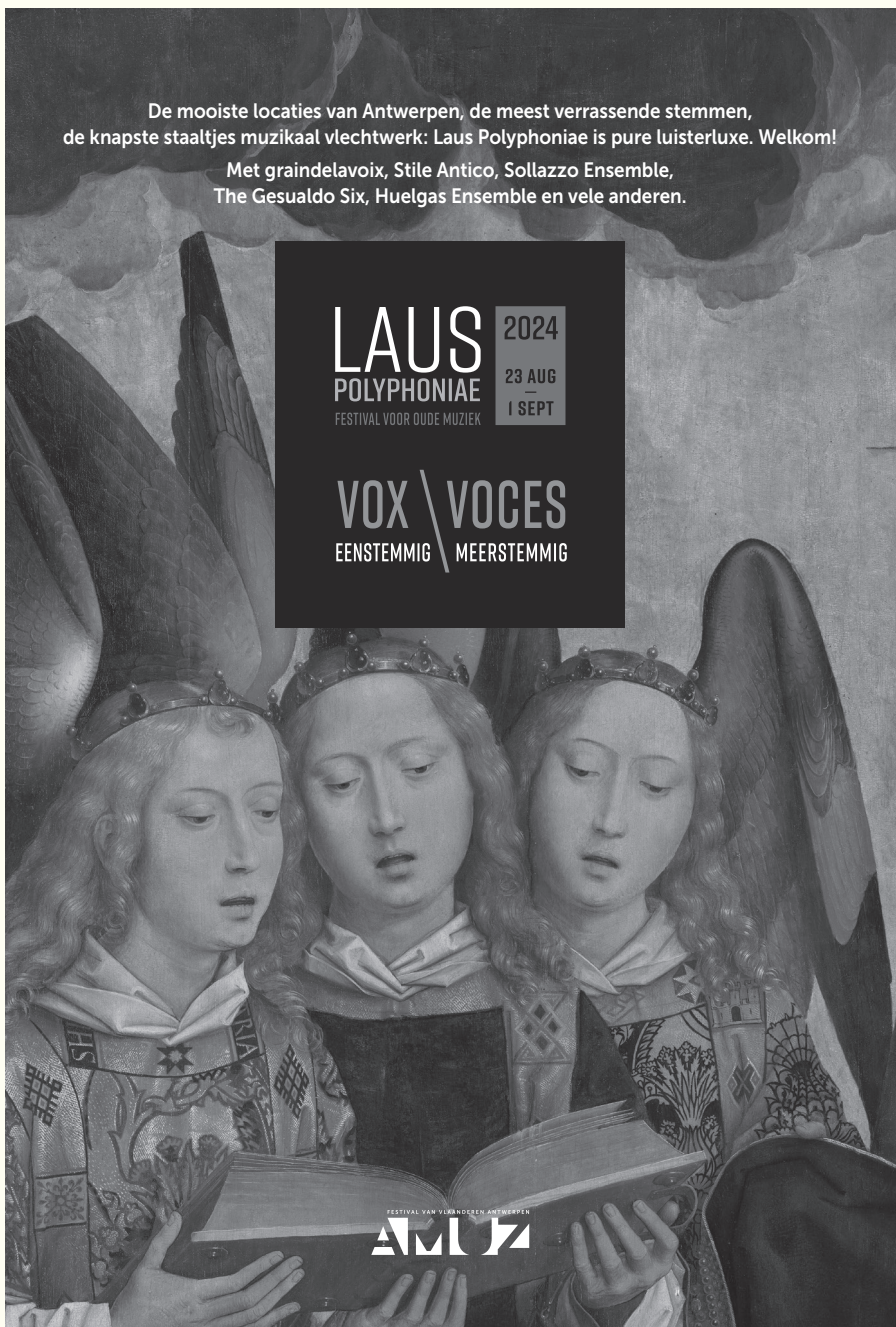
23 AUG

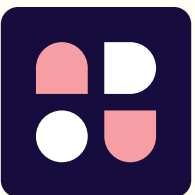
1 SEPT

VOX \ VOCES
EENSTEMMIG \ MEERSTEMMIG

FESTIVAL VAN VIER HOEDEN ANTWERPEN

AMUZ

HAAL MEER UIT DE VERPLICHTE E-FACTURATIE

E-facturatie is vanaf 2026 verplicht voor Belgische bedrijven. Los van de praktische besloimmeringen brengt die wegeving ook opportuniteiten mee. Arco begeleidt ondernemers niet alleen bij een soepele overstap, maar maakt het mogelijk te connecteren met de indirect-taxoplossingen van Deloitte.

WAT IS E-FACTURATIE?

E-facturatie is het elektronisch verzenden en ontvangen van facturen in een gestandaardiseerd formaat. E-facturen zijn dus geen digitale facturen (Pdf's, Word- of Excelbestanden), maar wel gestructureerde XML-bestanden die voldoen aan Europese normen. Het grote voordeel is dat je ze razendsnel, foutloos en zonder menselijke tussenkomst kan verwerken.

**BOEK JE
AFSPRAAK HIER**

Oscar Van Kesbeekstraat 1 - 2800 Mechelen
T 015 28 90 30 M info@arco.be W arco.be

PARKEER BIJ INDIGO

INDIGONEO

DE PARKEERAPP VOOR DE STAD

IN ONZE PARKINGS

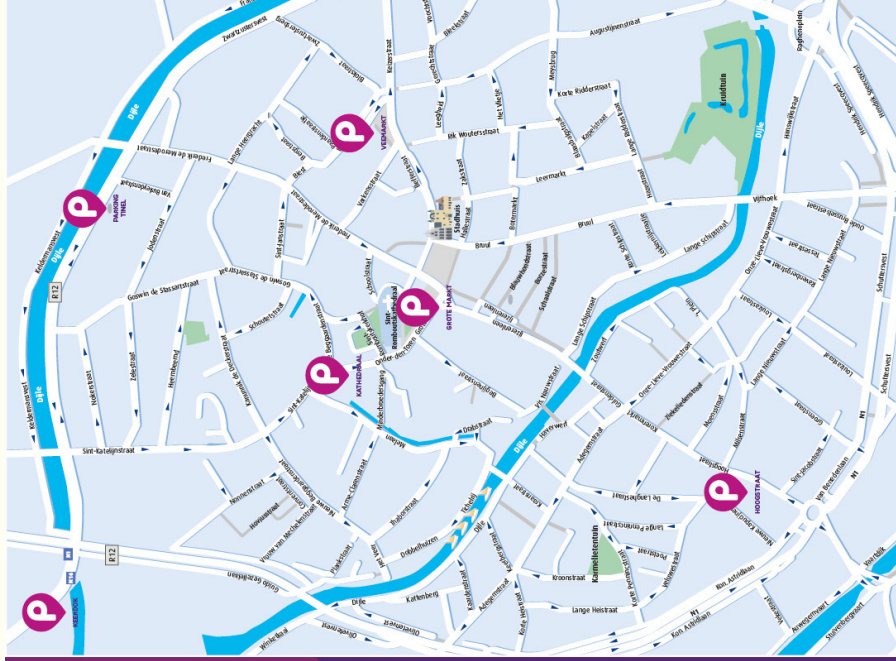
NEEM NOOIT MEER EEN TICKET

ONTDEK ONZE ABONNEMENTSFORMULES

RESERVEER JE PARKEERPLAATS

indigoneo.be

COLOFON

ORGANISATIE

Dr. Jelle Dierickx
directeur
Michaela Defever
marketing & PR
Iris Teunissen
communicatie ad interim
Lieve Depuydt
productie

PROGRAMMABOEK

Jelle Dierickx
Lieve Depuydt
Iris Teunissen

RAAD VAN BESTUUR

Marc De Geyter
Kris Vreys
Greet De Clerck
Liana Davtyan
François Mylle
Annemarie Peeters
Jerry Aerts
Annick Schramme
Björn Siffer

ALGEMENE VERGADERING

Michel Vanholder (voorzitter), Rogier Chorus, Heidi De Nijn, Frank Nobels, Tom Van den Eynde, Bart De Nijn, Nicole Van Dessel, Bart Van Reyn, Ludo Kools

GRAFISCH ONTWERP EN CAMPAGNEBEELDEN

www.emilielauwers.be

WETTELIJK DEPOT: D/2016/0180/37

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de uitgever. Programma onder voorbehoud van wijzigingen. Het is niet toegelaten beeld- of geluidsopnamen te maken tijdens de concerten zonder expliciete toelating van de directie van het Festival van Vlaanderen Mechelen/Kempen.

CONTACT

Festival van Vlaanderen Mechelen

Onder-den-Toren 12, 2800 Mechelen
T +32 (0)15 20 49 82
mechelen@festival.be

www.lunalia.be

SUBSIDIENTEN

SPONSORS

PARTNERS

EUROPEAN FESTIVAL ASSOCIATION

Het Festival van Vlaanderen Mechelen maakt deel uit van de koepel Festival van Vlaanderen en is lid van de European Festival Association en de International Society for Contemporary Music.

